

Sygn. akt II Cz 410/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Żurawska

Sędziowie: SO Jerzy Dydo SO Piotr Rajczakowski

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2019 r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym

zażalenia wierzyciela E. (...) w P. na postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z 21 marca 2019 r., sygn. akt VIII Co 201/19

w sprawie egzekucyjnej (...) przeciwko dłużnikowi J. A., prowadzonej przez K. (...) przy S. R. w C. – M. G.

p o s t a n a w i a:

uchylić pkt I zaskarżonego postanowienia.

(...)

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 21 marca 2019 r., Sąd Rejonowy w pkt I odrzucił skargę, zaś w pkt II odrzucił wnioski o obniżenie opłaty egzekucyjnej. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w sprawie zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustawy (Dz. U. poz. 1311), na podstawie art. 21 ust. 1 tej ustawy. Skoro skarżone postanowienie Komornika zostało doręczone wierzycielowi 21 stycznia 2019 r., to tygodniowy termin na wniesienie skargi upłynął z dniem 28 stycznia 2019 roku. Skarga wprawdzie została nadana w dniu 28 stycznia, jednak została ona złożona do niewłaściwego organu, tj. Komornika Sądowego, zamiast do Sądu, do którego to została przekazana po upływie terminu. Z tego względu podlegała ona odrzuceniu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie, wierzyciel zaskarżając je w całości w przedmiocie odrzucenia skargi zarzucił naruszenie art. 767 § 5 kpc w zw. z art. 298 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych oraz w zw. z art. 767³ zd. 1 kpc, w wyniku błędnej wykładni, poprzez uznanie, że postępowaniach egzekucyjnych wszczętych przed zmianą przepisów kpc, która weszła w dniu 8 września 2016 r., skargę na czynność komornika wnosi się do sądu, podczas gdy z art. 298 ust. 4 wprost wynika, że do skarg na czynności komornika składanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepis art. 767 § 5 ustawy zmienianej w art. 261, z tym, że skargi na czynność komornika dotyczące postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, komornik w przypadku braku podstaw do ich uwzględnienia, przekazuje sądowi właściwemu zgodnie z przepisami dotychczasowymi i w efekcie błędne ustalenie, że skarga została wniesiona z uchybieniem terminu, pomimo iż z materiału procesowego wynika ocena odmienna. Mając na uwadze powyższe zarzut, wierzyciel wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie podlegało uwzględnieniu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że treść zażalenia wskazuje, iż wierzyciel kwestionuje wyłącznie pkt I zaskarżonego postanowienia. Wyraźnie bowiem stwierdza, że zaskarża postanowienie Sądu Rejonowego w całości, jednak „w przedmiocie odrzucenia skargi wierzyciela na czynności Komornika”. Zatem zażalenie nie obejmuje zakresem zaskarżenia pkt II, dotyczącego rozpoznania odrębnego wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej, a również treść uzasadnienia koncentruje się na rozstrzygnięciu zawartym w pkt I postanowienia. W samej skardze wnioski o obniżenie opłaty wierzyciel zamieścił, jako żądanie ewentualne, tj. na wypadek nieuwzględnienia skargi na czynności komornika. Jednakże tego typu żądanie nie może być utożsamiane z podobnym żądaniem zgłoszonym w postępowaniu procesowym, gdyż nie wynika z zastosowania kumulacji roszczeń opartych na przepisach prawa materialnego. Z tego też względu Sąd pierwszej instancji prawidłowo rozpoznał go, jako oddzielny wniosek, rozstrzygając co do niego w oddzielnym punkcie. Z tego względu, biorąc pod uwagę wskazany wyżej zakres zaskarżenia, w ramach kontroli instancyjnej Sądu Okręgowego mieści się wyłącznie zasadność uznania skargi za spóźnioną i jej odrzucenie.

Odnosząc się natomiast do merytorycznej oceny wniesionego zażalenia, w pierwszej kolejności należy wskazać przepisy intertemporalne, regulujące ramy czasowe wprowadzenia unormowań dotyczących działalności komorników sądowych i samego postępowania egzekucyjnego w zakresie skargi na czynności komornika. Zatem ustawą z 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311) zmieniono przepis art. 767 kpc, dodając do jego treści § 5 zgodnie z którym skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Komornik w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skargę w całości uwzględni. O uwzględnieniu skargi komornik zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy. W przepisach przejściowych (art. 21 ust. 1) ustawodawca stanowiąc, że nowelizacja ma zastosowanie wyłącznie do postępowań wszczętych po wejściu w życie ustawy, a więc po 8 września 2016 roku. Jednakże ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771) ponownie dokonano nowelizacji art. 767 kpc, zmieniając zasady właściwości miejscowej sądu rejonowego rozpoznającego skargę, możliwości wniesienia jej na urzędowym formularzu oraz co do możliwości obciążenia kosztami komornika. Wspomniany art. 767 § 5 kpc nie uległ zmianie. Przy czym w powoływanej ustawie dodano kolejny przepis przejściowy, tj. art. 298 ust. 4 zgodnie, z którym do skarg na czynności komornika składanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 767 § 5 ustawy zmienianej w art. 261, z tym że skargi na czynność komornika dotyczące postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy komornik, w przypadku braku podstaw do ich uwzględnienia, przekazuje sądowi właściwemu zgodnie z przepisami dotychczasowymi. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że przepis ten, jako późniejszy oraz szczególny, zgodnie z regułami kolizyjnymi (lex specialis derogat legi generali oraz lex posterior derogat legi priori) wyprzedza stosowanie przepisu art. 21 ust. 1 nowelizacji z 2015 roku w zakresie skarg na czynności komornika, które zostały wniesione po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 22 marca 2018 r., a więc po 1 stycznia 2019 roku. W rozpoznawanej sprawie postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte 24 lutego 2016 roku, a więc niewątpliwie przed jakąkolwiek wspomnianą nowelizacją, zaś skarga wpłynęła do Komornika 29 stycznia 2019 roku. Zatem do reguł jej wniesienia znajduje zastosowanie przepis art. 298 ust. 4 powołanej ustawy z 22 marca 2018r. o komornikach sądowych, co skutkuje tym, że wniesienie takiej skargi bezpośrednio do komornika było działaniem prawidłowym, nawet w postępowaniach egzekucyjnych, które wszczęte zostały przed zmianami z 2015 roku. Przepis ten nie ogranicza bowiem zakresu postępowań egzekucyjnych jakich dotyczy, a w ocenie Sądu Okręgowego, w sposób całościowy, w tym zakresie czasowym, reguluje materię właściwego organu, do którego powinna zostać skierowana skarga. Argumentacja ta koreluje z ogólnym zamysłem ustawodawcy, który w art. 298 ust. 1 ustanowił zasadę bezpośredniego zastosowania nowych przepisów, tj. ich zastosowania do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nakazując stosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu nadanym ustawą o komornikach sądowych. Wskazać też należy, że obecnie w prawie procesowym cywilnym obowiązuje - czego nie kwestionuje się ani w piśmiennictwie, ani w judykaturze - zasada bezwłocznego działania prawa procesowego. Jeżeli prawodawca zamierza od tej zasady odstąpić, co zazwyczaj czyni przy większych nowelizacjach, to uchwała przepisy wyznaczające ściśle granice tego odstępstwa

(zob. artykuł Artura Grajewskiego „Skarga na czynności komornika – problemy intertemporalne. Uwagi praktyczne” w: PPE.2017.9.39).

Z tych względów Sąd Okręgowy stanął na odmiennym stanowisku niż Sąd pierwszej instancji, który, co wynika z uzasadnieniu skarżonego orzeczenia, nie wziął pod uwagę powoływanego wyżej przepisu art. 298 ustawy z 22 marca 2018r. o komornikach sądowych (a w zarządzeniu z 11 kwietnia 2019r. wadliwie go zinterpretował) i na podstawie przepisów przejściowych poprzedniej nowelizacji, niezasadnie uznał skargę za spóźnioną.

Mając na uwadze powyższe względy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 zd.1 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzekł jak w postanowieniu.

(...)